

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-493-1-86>

GROUND'S FOR NOTARY'S OFFICIAL LIABILITY: REGULATORY AND LEGAL ASPECT

ПІДСТАВИ СЛУЖБОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НОТАРІУСА: НОРМАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Fedushko O. M.

*External Postgraduate Student,
Scientific Institute of Public Law
Kyiv, Ukraine*

Федушко О. М.

*здобувач Науково-дослідного
інституту публічного права
м. Київ, Україна*

Підстави службової відповідальності нотаріуса визначаються з врахуванням багатоаспектності нормативних підходів у : положеннях КУпАП, КК України, а також закріплюється згідно із механізмами, встановленими у ЦК України та нормах дисциплінарних службових статутів, а також положеннях Закону України «Про нотаріат».

Підставами для застосування службової відповідальності нотаріусів, встановленими положеннями КУпАП ст. 163-9 «Незаконне використання інсайдерської інформації».

Але при цьому ст. 2 КУпАП містить положення про те, що: «Законодавство України про адміністративні правопорушення складається з цього Кодексу та інших законів України. Закони України про адміністративні правопорушення до включення їх у встановленому порядку до цього Кодексу застосовуються безпосередньо. Положення цього Кодексу поширюються і на адміністративні правопорушення, відповідальність за вчинення яких передбачена законами, ще не включеними до Кодексу» [1], що означає, що підстави адміністративної відповідальності нотаріусів можуть встановлюватися не лише положеннями КУпАП, і це корелюється із тлумаченням підходів про визначення механізму відповідальності юридичних осіб [2; 3 та ін.]. Однак при цьому і досі чинний КУпАП не має окремої норми про відповідальність юридичних осіб. Закріплене в КУпАП положення про розуміння адміністративного правопорушення як «протиправної, винної (умисної або необережної) дії чи бездіяльності, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність», унеможливає застосування норм КУпАП до юридичних осіб, адже останні відповідно до ЦК України визнаються як «організація, створена і зареєстрована у встановленому законом порядку», де немає вказівки на володіння

даним суб'єктом свідомості та відповідно свідомого ставлення до вчиненого діяння. Попри спроби реформувати адміністративно-деліктне законодавство України в 2015 році, запровадження інституту адміністративної відповідальності юридичних осіб не відбувалось [4].

В світлі розгляду службової відповідальності нотаріусів необхідно додатково звернути увагу на вирішення проблеми відокремлення адміністративної відповідальності від відповідальності дисциплінарної. Нормативно-правова конструкція механізму адміністративної відповідальності в Україні допускає її поєднання із дисциплінарною за вчинення одного і того делікту [5, с. 148-154]. Відтак застосування службової відповідальності нотаріусів характеризується відсутністю систематичних підходів до її застосування, що знижує її ефективність реалізації, що повинно бути в першу чергу закріплено у змісті Закону України «Про нотаріат».

У Законі України «Про нотаріат» міститься ряд положень, що можуть бути застосовані у розрізі реалізації механізму службової відповідальності нотаріусів, а саме: ст. 8 «Нотаріальна таємниця», ст. 21 «Відповідальність державного нотаріуса», ст. 27 «Відповідальність приватного нотаріуса», ст. 28 «Страхування цивільно-правової відповідальності приватного нотаріуса», ст. 29-1 «Підстави зупинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса», ст. 30 «Підстави припинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса», ст. 51 «Заходи, що вживаються нотаріусом або посадовою особою, яка вчиняє нотаріальні дії, при виявленні порушення законодавства».

Однак при цьому чинним Законом України «Про нотаріат» не закріплюється поняття «службової відповідальності». Діяльність нотаріусів також регламентується положеннями Кодексу етики, який було затверджено 20 квітня 2018 року 3'їздом нотаріусів України (3'їзд нотаріусів України є органом Нотаріальної палати України), де в окремому розділі V встановлюються окремі положення про відповідальність за порушення норм цього Кодексу. Застосування відповідальності нотаріусів за вчинення протиправних правопорушень диференціюється залежно від того, якими вони є – «незначними, серйозними або особливо серйозними». Повноваження щодо визначення критеріїв такої диференціації віднесено до компетенції Ради Нотаріальної палати України [6]. Така класифікація правопорушень у сфері дотримання службової етики нотаріусів корелюється із положеннями міжнародних та зарубіжних стандартів діяльності таких суб'єктів владних повноважень.

Література:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-X (із змінами). Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР) 1984, додаток до № 51, ст. 1122. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
2. Кравець М.О. Адміністративна відповідальність юридичних осіб. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 4/2017. С. 75-78.
3. Адміністративна відповідальність юридичних осіб. Законодавство. Судова практика / за заг. ред. С.В. Петкова. Київ: Юрінком Інтер. 2023. 272 с.
4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення регулювання відносин у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху: Закон України від 14 липня 2015 року № 596-VIII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/596-19#n7>
5. Литвин О.В. Юридична відповідальність державних службовців. *Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право)*. 2010. № (49)/2010. С. 148-154.
6. Кодекс правил професійної етики нотаріусів України, затверджений 3'їздом нотаріусів України від 20 квітня 2018 року. URL: <https://npu.ua/wp-content/uploads/2021/02/Kodeks.docx>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-493-1-87>

**DECENTRALIZATION REFORM IN UKRAINE AS A BASIS
FOR BUILDING THE INSTITUTIONAL CAPACITY
OF LOCAL SELF-GOVERNMENT BODIES**

**РЕФОРМА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ ЯК БАЗИС
ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ІНСТИТУЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ**

Krahlevych O. V.

*External Postgraduate Student,
Scientific Institute of Public Law
Kyiv, Ukraine*

Краглевич О. В.

*здобувач
Науково-дослідний інститут
публічного права
м. Київ, Україна*

У процесі укрупнення малих територіальних громад у більш великі адміністративні одиниці може спостерігатися зниження можливостей